

Görsel 4.1: Minarelerden yükselen çağrı: Ezan

1.5. Namaza Davet: Ezan

Medine’de sayıları artan Müslümanların namaz vakitlerinde mescitte bir arada hazır bulunmaları her zaman mümkün olmuyordu. Bu problemi ortadan kaldırmak için namaza çağrı niteliği taşıyan bir yöntem arandı. Bir süre sokaklarda “es-salâ” ya da “es-salâtü câmia” diye bağırılrsa da bu uygulama kalıcı ve pratik değildi. Hz. Peygamber’in ezana çağrı şeklini belirlemek için ashâbıyla yaptığı istişarede çeşitli fikirler ortaya atıldı. Bunlardan çan çalınması Hristiyanların, boruya üflenmesi Yahudilerin, ateş yakılması Mecûsîlerin âdeti olduğu için Allah Resulü^(s.a.v.) tarafından uygun bulunmadı. Bu istişarenin yapıldığı sıralarda rüyalarında ezan-ı Muhammedî’yi gören Abdullah b. Zeyd ve Hz. Ömer bunu Hz. Peygamber’e haber vermişlerdir. Bunun sadık bir rüya olduğunu bildiren Peygamberimiz^(s.a.v.) ezanın sözlerinin Bilâl-i Habeşî’ye öğretilmesini istemiştir. Yüksek bir yere çıkarak ilk ezanı okuyan Bilâl^(r.a.) Hz. Peygamber’in ilk müezzini olmuştur.¹⁵

TARİHTEN BİR SAYFA

Bilâl-i Habeşî, Resul-i Ekrem’in henüz uyanmadığını haber aldığı bir sabah ezanında “hayye ale’l-felâh” (haydi kurtuluşa) ibaresinden sonra “es-salâtü hayrun mine’n-nevm” (namaz uykudan hayırlıdır) sözünü eklemişti. Allah Resulü^(s.a.v.) onun bu tasarrufunu beğenmiş ve her sabah ezanında bu sözü tekrarlamasını istemiştir.

(bk. Ahmed b. Hanbel, Müsned, C 5, s. 632-633.)

13 İbn Hişâm, es-Sîre, C 2, s. 147-150.

14 Âdem Apak, Siyer-i Nebî, C 1, s. 204.

15 İbn Sa’d, et-Tabakât, C 1, s. 212; Belâzürî, Ensâb, C 1, s. 323.